

МР ПЕТАР ПЕТРОВИЋ

**ВЕРА БЕЗ
ЖИВОТА:
ТЕОРИЈА ИЛИ
СТВАРНОСТ?**

ВЕРА БЕЗ ЖИВОТА: ТЕОРИЈА ИЛИ СТВАРНОСТ?

МР ПЕТАР ПЕТРОВИЋ

АМБАСАДОР, 2025

Уводна реч

У времену када се верска припадност често своди на културни обичај или лични став, питање вере постаје све више теоријско – нешто што се изговара, али не нужно живи. Али ако је вера само идеја коју прихватamo, а не стварност у коју улазимо, да ли је то онда уопште вера у библијском смислу?

Ова књига поставља једноставно, али дубоко питање: да ли наша вера обликује наш живот, или остаје теорија коју исповедамо, а не живимо?

Вера, у својој суштини, није само веровање у постојање Бога. Вера је поверење – лично, свесно и свакодневно ослањање на Њега. То је животни став који каже: „Ослоњен сам на Њега више него на себе.“ Она није одвојена од дела; она их рађа. Ако дела не следе, можда вера никада није ни постојала – барем не она која спасава, она која мења, она која доводи човека до истинског односа са живим Богом.

Ово није књига о теоријама вере. Ово је књига о стварности у којој вера постаје дело, а дело постаје сведочанство да је Бог заиста ту – и да му се можемо вером поверити.

Као аутор, изражавам дубоку захвалност сваком читаоцу који је одлучио да отвори баш ову књигу. Ваш избор да размислите о овим истинама није мали – и надам се да ће вам свака наредна страница донети не само разумевање, већ и подстицај да веру живите, а не само исповедате.

ТЕОРИЈА ИЛИ СТВАРНОСТ

У многим деловима света, Свето писмо је присутно у домовима, често постављено на полицама, али често без дубљег разумевања његовог значаја и обавезе коју оно носи. Међутим, Свето писмо није обична књига – оно је жива Реч Божја, која има моћ да преобрази животе и усмерава људе ка истинском разумевању Бога, човека и његове вечне судбине. Чињеница да неко поседује Свето писмо представља велику прилику, која није била доступна свима у историји човечанства.

Међутим, само поседовање Писма није довољно. Кључно питање није у томе да ли неко има Свето писмо, већ како он реагује на ту Реч. Свети спис нас позива на веру у Бога, који је објављен кроз довршено дело Христово, чиме је пут до Бога постао реалан и доступан сваком човеку.

Када говоримо о онима који су „одговорили вером“ на Божији позив, који верују у Његовог Сина и Његово спасење, враћамо се на суштину хришћанства – вера у довршено Христово дело. Христова жртва на крсту није била само теоријска концепција или историјски догађај који је оставио дубок траг у прошлости; оно је било конкретно, реално и вечито дело у простору и времену, које је имало свемогућу силу да уклони нашу кривицу пред светим Богом.

Како Бог гледа на оне који су прихватили ову вест? Шта Он мисли о људима који верују да је Христова жртва довољна за њихову правду? Ова питања нас воде у дубљи разговор о Божијој милости, правди и Његовом плану спасења, који је изграђен на темељима Христовог живота, смрти и васкрсења.

Са овим у виду, истражићемо Божји поглед на људе који, уз помоћ Писма и вере, одговарају на позив спасења, постављајући основе које стоје иза Његовог суда и благослова. Божији суд и благослови нису само теолошки концепти, већ се односе на стварну промену у животима људи који прихватају и живе према Речи Божјој.

Као што је апостол Павле рекао у Римљанима 1,17: *Праведник ће живети од вере*, ово није само једнократни чин оправдања, већ позив на живот који је заснован на вери. Проповедник Бенедикт

Спиноза је рекао: 'Људска вера није нешто што је одвојено од разума, већ је његово најузвишеније изражавање.'

Овде се поставља питање: шта значи живот вером у савременом свету? Као људи који живимо у 21. веку, са напредном технологијом и дубоким научним открићима, суочавамо се са изазовима које наши преци нису могли ни замислити. Данашњи универзум је дубоко компликован и иако је истражен до најфинијих детаља, ипак нас често оставља запањене. Наши телескопи сада могу да виде десетине милијарди светлосних година далеко, а када разматрамо те огромне бројеве, сама величина нас често фасцинира и збуњује.

Како је познати теолог Карл Барт истакао: „Бог није више далеко од нас, али је исто тако далеко као и најдубље дубине нашег ума.“ Када гледамо ова велика пространства и апсурдно велике бројеве, ми се осећамо као да нас сам свемир премашује. Не само да се питамо где се све то завршава, већ и које је наше место у том великом космосу. Али, с друге стране, наши физичари, који разматрају свет на нивоима микроскопских честица, такође постављају питања која нас терете: како на нивоу субатомских честица свет функционише? Овде, такође, материјална стварност нам измиче и претвара се у форму чисте математике, изражене једначинама и формулама које можда никада нећемо у потпуности разумети.

Реалност се, наизглед, увек измиче нашем разуму. Док гледамо бескрајне свемирске просторе, као и микросвет честица који нам бежи из руку, растемо у уверењу да је свет много сложенији него што можемо да схватимо. Ово нас може уплашити. Можемо се осећати као Алиса у земљи чуда која не престаје да пада дубље и дубље у бездан, али са више питања него одговора.

Међутим, ако желимо да живимо као хришћани, морамо да имамо јасан поглед на ове изазове. Иако су те ствари заиста сложене и збуњујуће, са библијског становишта, универзум је, ипак, једноставан. Бог, који је створио свет, није извор конфузије, већ реда. Како пише Јован у свом еванђељу, „У почетку беше Реч и Реч беше код Бога и Реч беше Бог.“ Ова Реч није само основа стварања, већ и основа нашег живота. Она је светлост која осветљава пут, иако је наш људски разум ограничен. То значи да

иако наш поглед на свет понекад делује као пловидба кроз маглу, Божија реч нам пружа јасну и сигурну перспективу.

Један од важних аспеката живота вером је да признамо да ми, људи, не можемо све схватити својим ограниченим умом. Уместо тога, ми смо позвани да верујемо и живимо у складу са тим веровањем. Хришћанска вера није веровање у нешто апстрактно или далеко, већ је вера у Бога који је лично присутан у нашем животу. Како је Св. Августин рекао: „Срце човека је немирно док не нађе свој мир у Теби, Боже.“ Наш задатак није да разумемо све детаље свемира, већ да верујемо у Бога који управља свим стварима, од највећих звезда до најситнијих честица.

У овом контексту, апостол Павле нас позива да живимо вером, што значи да треба да препознамо Божију руку у свему што нас окружује, и да се ослањамо на Његову мудрост и разумност, чак и када се нађемо у ситуацијама које нам изгледају неразумљиво сложене. „Јер још у вери живимо а не у гледању.“ (2. Коринћанима 5,7).

Наравно, све ово не значи да треба да занемаримо наше разуме и способности. Напротив, као што нас вера позива да живимо у складу са Богом, она нас такође позива да се трудимо да разумемо свет око нас, али да не заборавимо да, изнад свега, Бог остаје наш највиши циљ и водич.

Коначно, хришћанин је позван да живи не само као појединац, већ као члан заједнице која тражи Бога у свим стварима. Божија Реч је наш пут, и на том путу није важно колико далеко можемо да видимо или колико нам је поглед јасан у овом тренутку. Оно што је важно је да наставимо да ходимо вером и верујемо да ће нас Бог водити кроз све.

Живети вером у савременом свету значи бити спреман да прихватимо дубоке мистерије живота, теорије о свемиру, али истовремено веровати у Божији ред и намену која премашује сва људска ограничења. Како је рекао свети Августин: „Не тражимо Бога у нечему што не можемо разумети, јер је Он увек ту, чекајући да га препознамо.“

Дозволите да вам илуструјем ово. Замислите собу са затегнутим завесама и закључаним вратима. Хајде да претпоставимо да је ова соба једини универзум који је

Бог створио. Бог је могао створити универзум који је ограничен на ову једну собу, где нема ничега споља, апсолутно ништа. Све што постоји је ова соба, са зидовима, завесама, и вратима која не могу да се отворе. Ми, као људска бића, живимо у овом универзуму који можемо видети само из једног угла, из једног погледа. Ништа више нам није доступно, јер нема ничега изван ових зидова.

Сада, замислите да у овој соби постоје две столице, и на њима седе два човека – једина два човека у овом универзуму. Када их разматрамо, примећујемо да се ови људи значајно разликују. Један је потпуни материјалиста. Он верује да универзум не садржи ништа осим масе, енергије и кретања – све што постоји, све што се може измерити и анализирати, то су једине компоненте стварности. За њега, све у животу, укључујући и људе, природне феномене, па чак и саму свест, није ништа друго до резултат закона физике, хемије и биологије.

На другој столици седи хришћанин, који живи у светлу учења Библије као откривења од Бога. Он верује да универзум није само материјална стварност, већ да иза свега што видимо и разумемо постоји дубљи, невидљиви ред – ред који је Бог установио. И ова два човека седе један насупрот другом, у универзуму који је ограничен на ову једну собу, где нема ничега осим њих двојице и свега што могу да виде унутар ових зидова.

Након што су се неко време гледали, материјалиста каже: „Сада ћу истражити наш универзум.“ Хришћанин одговара: „То је у реду, слободно истражуј.“ Тако материјалиста почиње своје истраживање. Пролази кроз све научне процесе које сада користимо да бисмо истраживали наш универзум. Почиње да анализира све око себе: разматра хемијске елементе, биолошке процесе, физичке законе. Враћа се на периодни систем елемената, испитује атоме, молекуле и материју на све могуће начине. Све што је видљиво, све што може да буде измерено, он разматра са пажњом и дубином која му одузима године живота. Он истражује све, од боје на зиду до основних честица које чине свет око њега.

На крају, као старији човек, материјалиста доноси велики сет књига и представља их хришћанину, говорећи: „Ево, ово су све књиге које сам сакупио. Лепо су повезане и детаљно описују наш

универзум. Оне говоре о свим научним законитостима које смо открили, о свим феноменима које смо проучавали. Читај, мој пријатељу.“ Хришћанин узима књиге и пажљиво их проучава током неколико месеци, па чак и година. Свака страница ове литературе открива му нова знања о материјалном свету – о његовој структури, законима, и функционисању.

Конечно, након што је проучио све ове књиге, хришћанин се окреће материјалисти и каже: „Ово је заиста велико дело. Реално сте ми рекли много о мом универзуму – шта је, како функционише, како је све устројено. Међутим, мој пријатељу, све ово је драстично непотпуно.“

Материјалиста, који је провео свој живот истражујући сваки могући аспект овог универзума, сада је шокиран. Он се окреће и пита хришћанина: „Шта сам пропустио? Шта није у овим књигама?“ Хришћанин му одговара: „Твоја научна истраживања, колико год да су дубока и обимна, имају своје границе. Она не могу да одговоре на питања која излазе изван области чисте материје. Она не могу да ти кажу одакле је овај универзум дошао, како је настао. Не говоре ништа о томе зашто постоји нешто, а не ништа. Не кажу ти како су људи дошли на овај свет. Ви сте нас испитивали као феномене у универзуму, као што сте испитивали боје на зиду, али нисте нам рекли како смо дошли овде.“

„Штавише,“ наставља хришћанин, „знам из ове књиге, из Библије, да постоји више од онога што сте описали. Постоји невидљиви део универзума, који такође игра важну улогу. И постоји однос узрока и последице који није ограничен само на оно што видимо, већ обухвата и те аспекте који су невидљиви. Ваше истраживање се бави само видљивим делом стварности. То је као да сте узели наранџу, пресекли је на пола и задовољили се само једним делом – оним што је видљиво. Да бисте правилно разумели стварност, морате узети у обзир оба дела – и видљиви и невидљиви универзум.“

Хришћанин објашњава да наука, иако је изузетно важна за разумевање многих аспеката нашег живота и света око нас, не може да објасни све. Наука може да истражује материјални свет, али само Библија нам открива порекло тог света, смисао живота, и истину која се протеже изван физичких закона. Наука може да

нам да много информација о томе како ствари функционишу, али она не може да нам каже зашто су ствари такве какве јесу. Бог, као Творац универзума, даје нам одговоре на ова питања које наука не може да разјасни.

У овом контексту, термин *натприродно* није најприкладнији за описивање невидљивог аспекта стварности. Морамо да разумемо да је невидљиви део универзума подједнако природан и стваран као и видљиви. Он није нешто што је ван света природе, већ је део истог поретка који је Бог створио. Видљиви и невидљиви свет нису одвојени, они су повезани и међусобно утичу један на други. На пример, када чинимо одређене ствари у видљивом свету, то може имати утицаја на невидљиви свет, а исто тако, оно што се дешава у невидљивом свету може променити или утицати на видљиви свет.

Хришћанин би могао да каже материјалисти: „Твој поглед на филозофију историје једноставно није довршен. Разлог је што гледаш само на једну половину стварности: разматраш само видљиви део историје, а занемарујеш невидљиви аспект. Ако не узмеш у обзир тај невидљиви део, твоја филозофија историје никада неће бити потпуна.“ И заиста, хришћанин би имао право: нико није успео да изгради задовољавајућу филозофију историје која почива искључиво на материјалистичком становишту. Историја, ако се посматра само као низ материјалних догађаја, остаје необјашњена и без дубљег смисла. Постоји много аспеката људског искуства и историје који не могу да се објасне само на основу онога што је видљиво. Та видљива половина не може бити довољна за разумевање целокупног контекста. Без укључивања невидљивог аспекта, филозофија историје остаје недовољна и нецелокупна.

Не можемо произвести чврсту или потпуну филозофију историје ако не узмемо у обзир оба аспекта: и видљиви и невидљиви свет. Све што се дешава у историји, сваки важан догађај и избор, носи са собом дубљи смисао који надмашује само материјалне околности. Без признавања невидљивих аспеката живота – као што су морални и духовни фактори који обликују људску историју – наше разумевање историје остаје ограничено и не може понудити потпуно објашњење.

Када не узмемо у обзир невидљиви део, филозофија историје почиње да се распада, јер не успева да обухвати пуну дубину људског искуства и значај догађаја. Сви људски поступци, све одлуке и историјске промене, утичу на оба света – видљиви и невидљиви – а само дубоко разумевање ових узајамних веза може створити потпуну и истиниту филозофију историје.

Шта се дешава даље?

Ова два човека гледају један другог прилично изненађено, јер су њихова два основна погледа на универзум супротстављена. Материјалиста одговара: „Ти си луд. Говориш о стварима које не можеш да видиш.“ А хришћанин, одговарајући на ову оптужбу, каже: „Можеш да кажеш да сам луд јер говорим о стварима које не могу да видим, али ти си потпуно неуравнотежен. Ти знаш само пола свог универзума.“

Хајде да размотримо нешто веома важно: ови погледи на свет никада не могу да се помире. Не ради се о томе да је један човек делимично у праву, а други такође делимично у праву, па да би нека синтеза њихових ставова могла дати бољи резултат. У овом случају реч је о два међусобно искључива становишта – једно је тачно, а друго погрешно. Није свака супротстављена тврдња вредна синтезе.

Када се суочимо са две међусобно искључиве позиције, истина не лежи у компромису, већ у расуђивању – једна од њих одговара стварности, друга је заблуда. Истина није ствар договора нити збир супротности. Када се суочимо са два међусобно искључива становишта, не можемо их помирити синтезом, јер истина, по својој природи, искључује лаж. У том случају, један је у праву – јер стоји на темељу Божије истине – а други је у заблуди.

Ово су два међусобно искључива становишта – један је у праву, а други је погрешан. Ако се не слажемо са овим, онда хришћанство сводимо на нешто попут психолошке подршке, као неки узвишени аспирин који нам само помаже да се осећамо боље. То не значи да хришћанин не може да научи много из материјалистичког посматрања света, али када је у питању свеобухватан поглед на универзум, не може бити синтезе. Или је хришћанин у праву, а материјалиста грешити, или је обрнуто. Њихови ставови су потпуна антитеза.

Наставимо са њиховом ситуацијом.

Претпоставимо да на зиду њихове собе постоји велики сат који изненада стаје. Оба човека се окрећу и кажу: „Каква штета! Сат је стао.“ Материјалиста ће рећи: „Ово не може да буде. Пошто само ви и ја постојимо у овом универзуму, један од нас мора да се попне на зид и покрене сат. Нема никог другог ко би то урадио.“ Хришћанин одговара: „Чекај мало. Да, теоретски, један од нас би могао да се попне и покрене сат – али постоји дубља, суштинскија могућност. Могу да ступим у разговор са Оним који је сам створио овај универзум. Не са неким ко је само део творевине, већ са Бићем које стоји изван простора и времена, независним од свега што је створено – са Творцем који има власт да покрене сат, јер га је Он и саздао.“

Ко покрене сат? Да, могуће је замислити да би неко од нас могао да се попне и ручно покрене сат — да заврти казаљке и покрене механизам. Али тиме бисмо само поправљали нешто што је већ било створено. Тај чин, колико год изгледао импресивно, остаје ограничен на оквире створеног света.

Постоји, међутим, друга могућност. Могу да ступим у разговор не са делом творевине, већ са самим Творцем. Са Оним који није део универзума, који није само један од елемената унутар космоса, већ са Бићем које је изван њега — изнад простора, времена и материје.

Тај Творац не поправља сат — Он га је саздао. Он није условљен законима природе, јер их је сам поставио. Он не само да разуме механизам универзума, већ му даје сврху, ред и смисао. То није неки безлични „покретач“, већ лични Бог који жели да буде познат и да се открије човеку. Како каже Писмо: „*У Њему живимо, и крећемо се, и јесмо*“ (Дела 17,28).

У разговору са Њим не тражим само одговоре – тражим Истину саму. И када Га пронађем, откривам да сат више није само питање механизма, већ сведочанство Смисла који стоји иза свега створеног.

Овде се јавља огромна разлика у њиховим ставовима. Материјалиста, који је чврсто уверен да све што постоји има физичку, материјалну основу, не може да схвати овакав приступ. Он ће вероватно одговорити: „Сада знам да си луд. Говориш о

некоме кога не можемо да видимо како покреће материјални сат.“ Ова реакција материјалисте је сасвим разумљива из његове перспективе, али она показује дубоки раскол између два схватања универзума.

Свако ко је разматрао савремено размишљање схватиће значај ове разлике. У овом контексту, хришћанин се позива на Бога као Творца, који није просто део физичког универзума, већ је изван њега, и као такав има способност да утиче на материјални свет. Ово је радикално другачије од материјалистичког погледа који све што постоји своди на физичке законе и видљиви свет. Бог, као Творац, није ограничен законом који влада материјом, већ је Његова власт изнад свих природних закона.

И можда овде лежи одговор на питање зашто толико хришћана нема стварну, дубоку веру. Они нису сигурни да је могуће да Бог који је створио универзум заиста може да утиче на тај универзум. Они се држе само материјалистичке логике и сматрају да је вера у Творца која делује у материјалном свету неразумна или чак необјашњива. Ова врста вере захтева дубље поверење у Бога који је изнад света који видимо и у Његову способност да делује изван физичких закона.

Ова ситуација открива дубок јаз између два погледа на свет: један који је ограничен на оно што можемо видети и измерити, и други који признаје постојање неизмеривог, невидљивог, духовног аспекта стварности који је, по својој природи, ван наших материјалних описа и способности.

У доба у коме доминирају рационализам и техничка објашњења за скоро све што нас окружује, веровање у натприродну Божију интервенцију често се сматра наивношћу. Свет гледамо као затворен систем – попут великог сата који је Бог некада навио, а затим пустио да откуца сам, без Његовог даљег мешања. Али, шта ако тај поглед није потпун?

Дозволите ми да ову мисао илуструјем истинитим догађајем који сам прочитао. Ради се о ноћном лету преко Северног Атлантика, давне 1947. године. Авион, модел DC-4, налазио се усред лета када су, изненада, оба мотора на једном крилу стала. За искусне авијатичаре то значи једно – опасност по живот.

Један од путника, човек навикнут на летење, одмах је осетио да нешто није у реду. Обратио се стјуардеси, а недуго затим копилот је обавестио све путнике да ставе спасилачке прслуке – услови су се драстично погоршавали. Авион је почињао да губи висину. Сви у кабини су ћутке, неки наглас, почели да се моле.

И онда, у тренутку када су изгледи били најцрњи, догодило се нешто што пилоти ретко виде: мотори су поново почели да раде. Авион је стабилизован и наставио је путовање, слетевши безбедно. Људи су били живи. Страх је уступио место захвалности.

По слетању, искусни путник је пришао пилоту и упитао га шта се догодило. Пилот је слегао раменима – рекао је да је таква ситуација изузетно ретка и да нема техничко објашњење за то што се десило. На то му је путник одговорио мирно: „Мислим да је то било због молитве. Моја жена се молила. И ја сам се молио. Бог нас је сачувао.“

Пилот је ћутао, очигледно збуњен. Његов поглед на стварност био је ограничен на оно што се може измерити, видети, поправити – материјални свет. Али путник је гледао шире: он је веровао у невидљиву стварност, у Створитеља који није напустио Своју творевину, већ делује у њој – понекад тихо, понекад чудесно.

За онога који верује, такав догађај није случајност. Он је позив на поверење, подсетник да је иза закона природе Бог који их је поставио. Као што каже апостол Павле: *„Јер по вери ходимо, а не по гледању“* (2. Коринћанима 5,7). А вера није слепо убеђење – већ поверење у Личност која је достојна тог поверења.

Ова прича није изузетак који потврђује правило – она открива дубљу стварност: **да Бог није одсутни часовничар, већ присутни Отац.** Он који је створио законе природе, није њима ограничен. Он их користи, суспендује, или превазилази, када је то по Његовој вољи и за Његову славу.

Као што је К. С. Луис једном рекао: *„Чуда нису повреда природе, већ њен продор од стране натприродног.“* А за онога који верује, чуда нису фантазија, већ подсетници на то да је овај свет – ма колико деловао механички – ипак позорница на којој Бог делује, говори и спасава.

Можда нећемо увек разумети како или зашто Бог интервенише. Али можемо знати коме се молимо. И веровати да је Његова рука, ма колико невидљива била, и те како стварна.

Ова ситуација, иако једноставна, открива дубоке разлике између два различита погледа на свет. Материјалиста не може да објасни оно што је за путника било јасно као Божије деловање. Иако су мотори поново радили по законима физике, његово разматрање је укључивало нешто више од тога – веру у Божју моћ да утиче на тај универзум, на нешто што није ограничено људским разумевањем или научним објашњењем. Божија интервенција у свету је била, за њега, апсолутна реалност, чак иако је материјалиста био спреман да то објасни само као чудан технички инцидент.

Овај пример из живота показује колико дубока може бити разлика између гледишта која се заснивају искључиво на материјалистичким и оним који верују у активну Божију интервенцију у свету.

Али ево поенте: не постоји разлика између покретања сата и покретања мотора на авиону. У суштини, питање које се поставља је: да ли је могуће да Бог, који је створио механистички део универзума, покрене сат или покрене моторе на авиону? Да ли је или није могуће? Материјалиста ће, у овом случају, рећи не, јер је он уверен да су све ствари у универзуму подложне строгим физичким законима, који не дозвољавају интервенцију нечега што није део тог механизма. Хришћанин, који верује у Библију и у Божју свемоћ, теоријски, каже да је то могуће.

Ово није само теолошко питање, већ питање дубоке филозофске природе. Како филозоф и теолог Николас Уолдворт каже: „Бог није машина. Он је Личност која улази у свој створени свет, а не нека аутоматска сила која делује по механичким законима.“ Бог није нека врста великог механизма који функционише по неким апстрактним правилима. Он је Личност која делује у свету као Творац, али и као Отац који познаје своје творевине. Бог не одговара механички на наше молитве, већ као Личност-Бескрајни Бог који има власт над стварима видљивим и невидљивим.

Поента је да Он постоји, да је жив и да може да делује у универзуму који је створио. Чак иако материјалиста сматра да све

има своје механичко објашњење, хришћанин је позван да види свет као место где постоји Божија акција, Божија воља, и Божија интервенција. Он није пасивни посматрач у свету; он је активни учесник у реалности која укључује и невидљиви, натприродни свет.

Шта се дешава када проширимо видик?

Сада, хајде да се ослободимо тог малог универзума у којем су затворена наша два човека. Одједном ширимо завесе, отварамо врата, померамо зидове, плафон и под и имамо универзум у пуном размеру, каквим га је Бог створио. Уместо два човека, сада у овом универзуму има много људи, али су и даље представљени овим двојцом. Оно што морамо да схватимо је да, без обзира на то колико дубоко ушли у честице материје или колико научили помоћу наших телескопа и радио-телескопа величини створеног универзума, универзум није заиста компликованији од те мале собе о којој смо говорили. Само је већи и наш поглед на њега зависи од тога из које „столице“ га посматрамо.

Као што филозоф и теолог Алвин Плантинга каже: „Универзум није просто физичка структура; он је стварност коју можемо разумети кроз духовно и теолошко увођење.“ То значи да без обзира колико велик и сложен универзум био, он је и даље Божији универзум и наша перцепција зависи од наше способности да видимо не само материјалну стварност, већ и невидљиви, духовни аспект света који је Божија рука на њему.

Шта значи бити хришћанин у овом контексту?

Бити хришћанин не значи једноставно изговорити: „Ја сам хришћанин. Верујем у натприродни свет.“ То је почетна тачка, али није крај пута. Истинска вера није само ментално прихватање чињенице да Бог постоји – већ живо, свакодневно поверење у Њега. Могуће је бити искрено спасен кроз веру у Исуса Христа, примити нови идентитет у Њему, и опет – живети дуге периоде живота као да је свет око нас затворен систем, лишен Божије активне присутности. Многи верници верују у постојање духовне стварности, али не дозвољавају тој истини да утиче на њихове

одлуке, страхове, навике, или начин на који посматрају догађаје око себе.

Бити хришћанин не значи само веровати да Бог постоји, већ живети као да је Он ту – сада, овде, у сваком тренутку. То значи дозволити својој вери да обликује целокупну слику стварности, укључујући оно што видимо, осећамо и очекујемо.

Право питање зато није само: „Шта ја верујем?“ већ: **„У којој столици седим у овом тренутку егзистенцијалне стварности?“**

Седим ли у столицу човека који живи као да је свет само физички и затворен? Или седим у столицу онога који је уверен да је стварност прожета Божијим присуством, да је Христос стварно Господар времена, простора и сваког мог дана?

Јер вера није само став. Вера је положај. Ставиш ли своје срце у руке живог Бога – онда си, без сумње, у правој столици.

Не можемо се задовољити само речима вере и теологије. Треба да се упитамо како наша вера утиче на наш живот сада, у овом тренутку. Како то што верујемо у натприродни свет обликује наше одлуке, наше изборе и нашу перцепцију свакодневног живота? „Довољно је зла за данашњи дан,“ каже Исус у молитви „Оче наш“, подсећајући нас да се не оптерећујемо са сутрашњим проблемима, већ да живимо у садашњем тренутку, ослањајући се на Божију присутност и вођство.

Ово је суштинска разлика између једног који види свет само кроз материјалистичку призму и онога који разуме да постоји дубља, невидљива стварност коју Бог обухвата. "Не можете посматрати универзум као чисто физички феномен ако верујете да је он створен од Бога. Бог не само да је створио универзум, већ Он делује у њему," каже велики теолог Јонатан Едуардс. То значи да треба да питамо: „У којој столици седим у овом тренутку?“ Морамо да будемо свесни да је наша вера позив на дубље разумевање света, света који није само механистички и физички, већ и духовни, где је Бог тај који делује у свим стварима, видљивим и невидљивим.

Хришћанство није само ментално прихватање да су неке доктрине истините. То је само почетак. Ако бисмо то сматрали довољним, онда би било као да човек који умире од глади седи испред великих гомила хране и каже: „Верујем да храна постоји;

верујем да је стварна,“ а никада не поједе ниједан залогај. У овом контексту, вера која не доводи до деловања је као неукрштање две струје које чине животним пут једине праве истине. Проповед Христовог живота и деловања нама није само да верујемо у њега ментално, већ да се сјединимо с Њим као Личношћу у живахној, динамичној заједници.

„Вера без дела је мртва,“ (Јаков 2,26) чини се да је ова библијска истина један од кључних принципа који изражава дубоко разумевање хришћанства. Преносећи ову метафору на свакодневни живот, није довољно само рећи: „Ја сам хришћанин,“ и онда у пракси живети као да је контакт с натприродним нешто далеко и чудно. Ту долазимо до парадокса који стоји у срцу хришћанског живота – вера која се не претвара у дела није истинска вера. Она је само декларација.

Многи хришћани које познајем делују као да долазе у контакт са натприродним само два пута – једном када су оправдани и постану хришћани и једном када умру. Између ова два тренутка, њихова вера остаје у мировању, као нешто што нема дубље утемељење у свакодневном животу. Остатак времена поступају као да седе у „материјалистичкој столици“, као да је стварност само оно што се може мерити, видети и додирнути. То је велика заблуда и поређење између „живахне вере“ и „статичне теорије“.

Разлика између вере која је жива и теорије која је мртва

Разлика између хришћанина који у пракси живи натприродно и оног који каже да је хришћанин, али живи као материјалиста може се илустровати разликом између акумулаторске батерије и електричне утичнице. Нажалост, неки хришћани изгледа мисле да када се поново роде, постају самостална јединица, попут акумулаторске батерије. Од тада па надаље морају да функционишу својом сопственом енергијом и својом сопственом снагом све до смрти.

Међутим, ово је дубоко погрешно схватање хришћанског живота. Како каже велики теолог Карл Бат: „Хришћанин не живи свој живот самостално, јер је сваки хришћанин позван на живот у Христу, који даје снагу и смисао у сваком тренутку.“ После

оправдања, које долази кроз веру у Христа, треба да наставимо живети у заједници с Богом – не као неке самосталне, механистичке јединице, већ као они који су повезани са извором живота који је сам Христос. Слично као што је електрична утичница жива и активна, тако и ми треба да будемо у сталној и живахној вези са Богом.

Пример из свакодневног живота

Није довољно само „појести“ веру када је примимо, као што човек који умире од глади неће бити спасен само ако верује да је храна пред њим. Веру треба конзумирати и применити у сваком тренутку живота. На исти начин, „хришћанин треба да живи као светло које је прикључено на електричну утичницу“, као што филозоф и теолог Хауард Снајдер објашњава: „Бог је тај који напаја све наше активности и ако не живимо у Његовом присуству, не можемо очекивати да функционишемо као Његови истински ученици.“

То значи да, као што батерија без пуњења на крају постаје неискоришћена и мртва, тако и вера која није „напојена“ у сталном односу са Богом остаје инертна и без живота. Многи теолози, попут Ричарда Рор-а, упозоравају да је хришћански живот позив на активну комуникацију са Богом, не само теоријско прихватање. Рор пише: „Не ради се о томе да једноставно имамо неке духовне истине у нашем разуму; ради се о томе да се створимо као нови људи кроз стални однос са Богом.“

Живимо као светла која су укључена у електричну утичницу. Након што смо оправдани, једном за свагда кроз веру у Христа, ми треба да живимо у натприродној заједници са Господом сваког тренутка. Тиме показујемо да вера није само ментално прихватање нечега што је истинито, већ активан, животни однос који подразумева сталну зависност од Бога и повезаност са Њим.

Ово није једнократни чин, већ стални и динамични процес, као што и Свети Августин каже: „Живот хришћанина није ствар једнократног изборног чина, већ стална обнова у љубави Божијој.“

Хришћанин не треба да живи као акумулаторска батерија која се пуни у једном тренутку и потом сама ради до краја живота. Он треба да буде као светиљка која је стално прикључена на извор светлости и снаге. Једина ствар која нам даје живот и значење је онај извор – сама Божија воља. Ако се искључимо од тог извора, као што батерија губи своју моћ када се не пуни, тако и ми губимо своју духовну снагу ако не живимо у непрекидној вези с Богом.

Ово је прави изазов хришћанског живота: да живимо као они који су повезани са Божијим извором живота, који не само да верују у натприродни свет, већ живе као да је та стварност присутна у сваком тренутку нашег живота.

Библија јасно каже да наша радост и духовна снага зависе од континуираног односа са Богом. Ако не волимо Господа као што треба, ако не останемо у живој, динамичној вези са Њим, утикачи се извлаче и духовна снага и радост престају. Ова истина је дубоко укореењена у хришћанској духовности, а сама Библија нам често поново и поново указује на важност блиске, свакодневне комуникације с Богом као извором живота и снаге.

Подсетите се Павлове изјаве у благослову: „Заједница Светог Духа била са свима вама“ (2. Коринћанима 13,13). У француској верзији Библије овај термин је преведен као „*комуникација*“, што може значити не само технички појам комуникације, већ и дубљи однос, активну размену живота, љубави и истине. Ова "заједница" није повремена тренутак, већ континуирана стварност која се дешава у животу хришћанина. Свети Дух, као агент Божје Тројице, делује у нама, преносећи Божју силу и радост, али тај однос није нешто што се догоди једном и затим престане. То је живи процес у свакодневном животу.

Континуирана веза са Богом као извор живота

Не можемо схватити духовну снагу и радост ако само повремено имамо осећај Божје присутности, као што ни не можемо бити духовно снажни ако се не држимо у контакту са извором те снаге. У хришћанском животу, то значи живети тако да сваки тренутак буде прожет свешћу о том односу са Богом. Христос није само нека удаљена фигура из прошлости – Он је присутан сада и

делатно делује у нашим животима. Ова веза није теоретска, она је активна, одговорна и живи.

Историјско васкрсење и његов утицај на наш живот

Библија каже да је Христос физички васкрсао од мртвих, а то није само теолошка истина, већ историјски догађај који треба да има дубок утицај на наш живот. Ако сте били ту тог дана, видели бисте Христа како устаје од мртвих, како устаје и одлази у просторно-временској реалности. Он није само духовно васкрсао; Он је уствари ушао у један нови начин живота који је и физички и духовни, али ипак дубоко укореван у стварном, историјском контексту.

Тиме се супротстављамо материјализму који каже: „Не, не верујем у то. Христос није васкрсао од мртвих.“ Ово је један облик неверовања. На сличан начин, нова теологија, која се често не разликује много од старог либерализма, такође пориче историјски значај Христовог васкрсења. Она каже: „Можда је Исус васкрсао, а можда и није. То није толико важно. Важно је како је црква доживела тај догађај и како је она добила велики подстицај.“ Овај приступ вам, у суштини, говори да је васкрсење само психолошки феномен, не нешто што има стварну историјску и метафизичку тежину. Али историјска важност Христовог васкрсења не може бити игнорисана.

Ми, као хришћани који верујемо у Библију, не можемо прихватити овакве теорије. Ми стојимо чврсто и кажемо: „Не, нећу прихватити то. Христос је васкрсао од мртвих и Он се вазнео са истим телом које су ученици видели и дотакли. То није мит. То је историјска стварност.“ Овакав приступ није само теолошка позиција, већ и позив на начин живота. Христово васкрсење није нешто што се односи само на прошлост; оно мора имати утицај на наш живот сада.

Ако је Христос васкрсао, онда ми треба да делујемо у складу с тим у нашим животима, тренутак по тренутак. Нова реалност, коју је Христос створио својим васкрсењем, не одржава се само у теорији, већ се мора реализовати у свакодневним одлукама, у сваком кораку хришћанина. Васкрсење није само историјски

догађај; оно треба да буде актуелно у животу сваког верника као могућност поновног живота и као извор снаге и наде.

Филозофски и теолошки контекст

Један од највећих теолога 20. века, Карл Барт, каже: „Христос не само да је васкрсао, већ је васкрсење по себи било улазак у један нови, вишедимензионални живот који садржи обе реалности: ову и ону.“ Ово је дубока истина која треба да преобрази наш живот као хришћана. Христово васкрсење је потврда да је Бог у историји активан, и да та активност не престаје. Као што је то истакнуо и велики филозоф и теолог, С. Кјеркегор: „У сваком тренутку морамо бити спремни да будемо поново рођени из Христовог васкрсења. То није једнократни догађај; оно је стална понуда живота.“

Слично томе, римокатолички теолог и филозоф, Ханс Урс фон Балтазар, истиче да Христово васкрсење има континуирану снагу у животима верника: „Васкрсење није само моменат у прошлости који је некада био. То је извор живота који стално утиче на нашу садашњост, дајући нам унутрашњу снагу и веру у будућност.“

Свето писмо нам каже да Христово васкрсење није само историјски догађај, већ дубоко утиче на сваког хришћанина који га прихвата. Васкрсење није нека идеја која је далеко од нас, већ стварна истина која нас позива да живимо у складу с њом – да верујемо и делујемо као да Христос живи данас. То значи да треба да оставимо материјалистички приступ и прихватимо живот у којем је Христос стварни извор свега: живота, наде и снаге.

Хришћанин који верује у Библију каже: „Па, ја верујем!“ Материјалиста каже: „Не верујем!“ и остаје у неверовању. Али шта да кажемо за оног човека који каже: „Верујем, верујем“, али онда не делује у складу с тим у својој свакодневној пракси? Постоји реч за то: неверовање. Невероватно је, али можемо рећи да је неверовање стање у којем особа интелектуално прихвата истину, али је не проживљава, не примењује, не чини је стварношћу у свом животу.

Пример из Библије: Христос и плодови вере

Библија нам јасно каже да Христос обећава да ће донети свој плод кроз нас. У Римљанима 7,4, Павле каже веома упечатљиву ствар: „Тако сте и ви, браћо моја, посредством Христовог тела умртвљени за закон, да припадате другоме, васкрслите из мртвих, да донесемо плод Богу.“ Овај стих представља дубоку духовну метафору. Павле говори о хришћанима као жени која се удаје за Христа и тај брак је не само духовни, већ и егзистенцијални. При обраћењу, ми као хришћани „удајемо се“ за Христа, који је наш Младожења и како се стављамо у Његове руке, тренутак по тренутак, Он ће производити свој плод кроз нас у спољашњи свет. То је лепо, али и изузетно озбиљно.

Невеста не може само да стоји са младожењом на венчању. Она мора бити активна, активно се давати мужу, бити потпуно отворена његовој вољи да би могла да изнесе плодове њихове заједнице – као што је брак потребан за рађање деце. Ово није нешто што се дешава само на спољашњем нивоу, већ је то дубока, свакодневна и редовна пракса давање себе. Тако и Христос жели да кроз нас изнесе плодове своје љубави и спасења у овом свету.

Марија као пример активне пасивности

Размислите о примеру Марије и Христовог рођења. Када је Марија чула објављење, није рекла анђелу: „Нећу се дати Богу да би Месија био рођен. Шта би Јосиф помислио?“ Било би разумно да је то рекла, јер знамо да је Јосиф касније био узнемирен. Марија такође није рекла: „Сад кад си ми рекао шта ће се десити, могу ја то сама.“ Наравно, она није могла сама донети то дете – нити било која друга жена може изазвати рођење као девица. Уместо тога, Марија је рекла једну ствар која је била исправна и мудра: „Ја сам Твоја слушкиња. Дајем своје тело у Твоје руке. Ради с њим шта хоћеш.“

Ово је пример *активне пасивности*. Марија није била пасивна у својој вољи – она је донела свесну одлуку да се стави у руке Божје воље. Међутим, пасивна је била у смислу да је Бог био агент у том процесу. Она није била пасивна у вези са својим избором, али је

била пасивна у смислу да је дозволила Богу да учини оно што је немогуће. Бог не би силовао Марију – она је ставила себе у Његове руке, а Он је био Тај који је произвео чудо девичанског рођења.

Дубока поука за хришћански живот

Иако је девичанско рођење Христово јединствено, то је дубок пример за нас као хришћане. У веома различитом контексту, и ми као хришћани смо позвани да износимо плодове Христовог живота кроз себе. Он жели да донесе свој плод кроз нас у овај сиромашни, често разочарани свет. Ако не делујемо у складу с тим, ми седимо у столици неверовања. Не делујемо из истинске вере, јер вера подразумева да се она не само признаје, већ и практикује.

Вера која се не живи је празна вера. Она није ни жива, ни ефикасна. Невера није само интелектуално одбијање, већ и потпуно одсуство живота и делања у складу с оном вером коју тврдимо да имамо. Христос је дошао да нас позове на живот у пуном смислу те речи, а тај живот укључује давање себе Његовој вољи, као што је Марија дала себе Божјој вољи.

Вера која се живи

Као хришћани, ми не можемо бити само пасивни посматрачи у овом духовном животу. Наш живот мора бити активно укључен у Божји план. Не можемо рећи „вера“ само као појам, а онда дозволити да наша дела и поступци буду у супротности с том вером. Вера која није праћена делима је мртва вера. Она постаје једноставна теорија, док је Христова вера животни принцип који нас трансформише, који делује кроз нас и који износи плодове у свету око нас.

Када кажемо „верујемо“, то мора бити потврђено нашим животима. То значи да треба да живимо као Марија – стављајући себе у Божје руке и дозвољавајући Му да изнесе своје плодове кроз нас.

У Римљанима 6 налазимо изузетно дубоке и важне поуке за хришћански живот, које треба пажљиво разматрати, посебно ако

их читамо са осетљивошћу и искреним стремљењем да разумемо Божју вољу. У стиховима 13, 16 и 19, апостол Павле упозорава нас да не можемо бити без дејства у нашем животу вере, јер сваки тренутак нашег живота, свако наше деловање, може бити или средство неправде, или средство правде у Божјим рукама.

У стиховима 13 и 19, Павле истиче важну димензију нашег живота као хришћана: "И не дајте своје удове греху за оружје неправедности, него предајте Богу себе, као живе из мртвих, а своје удове Богу за оружје праведности. Људски говорим због слабости вашег тела. Као што сте, наиме, некад дали своје удове да служе нечистоти и безакоњу – за упражњавање безакоња, тако сада дајте своје удове да служе праведности – на освећење." Ове речи подразумевају дубоку одговорност — чак и када постанемо хришћани, наши животи и поступци и даље остају под нашим избором. У сваком тренутку имамо могућност да се предамо Христу да нас користи као свој инструмент у овом свету, али такође можемо изабрати да се предамо неправди и сатани, чиме наносимо штету како себи, тако и свету око нас.

У 16. стиху, Павле додаје: „Зар не знате да сте слуге онога коме се покоравате, коме се у покорности као слуге предајете: или греха за смрт, или послушности за праведност?“ Ова изјава показује да наша преданост није апстрактна. Сваки наш избор, свако наше поступање, води нас једном од два правца: или служимо Богу и његовој правди, или служимо греху и водимо себе у смрт. Ова паралела између живота у Христу и живота у греху јасно је постављена као избор који имамо сваког дана.

Ово је озбиљно питање, јер није у питању само наш лични живот већ и свет који нас окружује. Када као хришћани не живимо у складу с нашом вером, ми не само да се одричемо Божје славе, већ и доносимо смрт у овај свет. Да ли ће Христос производити Свој плод кроз нас, или ћемо ми бити у служби старог господара, Сатане? Ово питање мора бити постављено и свесно разматрано у нашем животу, јер није реч само о нашем личном спасењу, већ о томе како наш живот утиче на свет око нас.

Светост као плод правде

У 19. стиху Павле поново истиче: „Људски говорим због слабости вашег тела. Као што сте, наиме, некад дали своје удове да служе нечистоти и безакоњу – за упражњавање безакоња, тако сада дајте своје удове да служе праведности – на освећење.“ Ово је апел да се свесно предамо Богу, како би Он могао да изнесе Свој плод правде кроз нас. Иако смо раније били робови греха и безакоња, сада имамо могућност да се потпуно предамо правди и светости коју Христос нуди. Ми нисмо просто аутомати који функционишу по програму, већ лична бића која имају дубоку и суштинску одговорност за своје поступке и изборе.

Вера која се не живи је неверовање

Неверујући човек може рећи: „Васкрсење? Ја у то стварно не верујем.“ Међутим, хришћанин који каже: „Ја верујем у то“, али онда не делује у складу с тим, такође показује неверовање. Уколико не дозволимо Христу да нас користи као средство за доношење Његовог плода у свету, ми тиме одржавамо ту веру као теорију, али не као животну стварност. Без дела вера није потпуна иако сама по себи вера у Христово васкрсење је централна за спасење. Она подразумева да живимо као Његови следбеници – да делујући у Његовом имену износимо Његове плодове у свет.

Молитва као комуникација с Богом

Са овим на уму, важно је да размотримо и дубину молитве. У савременом свету, често се осећамо као да је молитва нешто небитно или чак старомодно. Међутим, молитва је разговор са Богом, а то је могуће јер је Бог Личност. Он није само апстрактна сила, већ стварна и жива Личност која нас позива на комуникацију са Њим. Како смо створени по Његовој слици, не би требало да нас изненађује што можемо бити у комуникацији с Њим, чак иако је Он бескрајан, а ми коначни. Молитва нам

омогућава да се повежемо с Богом, да се ставимо у Његове руке, као што је Марија учинила са Божјом вољом.

Молитва је суштински израз наше зависности од Бога, и ако у сваком тренутку живота не будемо у комуникацији с Богом, нећемо моћи да носимо плодове које Он жели да донесемо. Молитва није само задатак или религиозни ритуал; то је најдубљи израз нашег односа са Богом и нашег признавања да смо зависни од Његове снаге и мудрости.

У Римљанима 6, Павле нам показује озбиљност избора који стоји пред сваким хришћанином: живимо ли у складу с нашом вером или ћемо се предати Сатани? Христос нас позива да будемо Његови инструменти правде, да живимо у светости и да производимо плодове правде за Његову славу. Овај живот захтева сталну молитву, сталну комуникацију с Богом и потпуну преданост Његовој вољи. У противном, наша вера ће остати мртва — теорија без живота, молитва без снаге, а наш живот без стварног плода који Бог жели да донесемо у свет.

Молитва као комуникација са Богом у контексту хришћанске теологије

У Библији, као и у целом хришћанском учењу, комуникација с Богом није само духовни идеал, већ реалност која произилази из завршеног дела Христовог. Када наша кривица буде уклоњена кроз Његову жртву на крсту, комуникација с Богом постаје не само могућа, већ и очекивана. Карл Барт, један од најзначајнијих теолога 20. века, наглашава да је Бог увек иницијатор у сваком облику комуникације са својим народом. Он пише: „Бог није само објавио себе у свом Сину, већ нас је позвао да му се обратимо, да постанемо Његови слушаоци и говорници.“ Ова теолошка перспектива показује да молитва није нека случајна или несвесна активност, већ одговор на Божји позив за комуникацију.

У хришћанском контексту, комуникација у вертикалном смеру с Богом увек има свој израз у вербалној комуникацији. Ми, као људи, разликујемо се од осталих бића управо по способности да вербално изразимо своје мисли и осећања. Антрополози често наглашавају да је способност за вербализацију основно обележје

људске природе. Како савремени антрополог Марија Монтесори истиче: „Вербална комуникација омогућава људима да разумеју себе и свој свет. Она је један од основних метода за формирање и изражавање личности.“

Исто тако, Бог комуницира с нама кроз вербалну објаву у Писму, а ми комуницирамо с Њим у молитви. Ово је дубока истина која отвара простор за наш однос са Богом, где Он говори кроз своје свете речи, а ми одговарамо молитвом. То је основна динамика која чини молитву тако једноставном, али истовремено тако дубоком.

Како се молитва уклапа у библијски поглед на универзум?

У овом контексту, важно је разумети да Бог није само део универзума, као што је то случај са људским бићима. Бог је Творац, који је створио свет као нешто што није директан продужетак Његове есенције. Он је изван универзума, а овај свет није нека врста "освеженог" израза Божјег бића.

Бог је стваралачки над светом, који је створио са циљем да буде слободан и одвојен од Њега. Бог није затворен у универзуму, као што неки пантеисти сугеришу. Рајнер Марија Рилке, велики песник и теолог, често је разматрао ову разлику: „Молитва је та која отвара пут изван самог себе, према Творцу који није затворен у својој творевини.“ Он наглашава да, ако бисмо прихватили пантеистички поглед, у коме је Бог изједначен са светом, онда молитва губи своју истинску дубину. У таквом систему не би постојао разликовани Бог који прави разлику између Себе и света.

Уместо тога, молитва има своје место у овом универзуму као средство промене природног тока узрока и последица. Као што човек може својом вољом прекинути природни ток (нпр. Гашењем светла), тако и молитва делује као прекид и преуређење природног тока који се управља од Бога. Николај Берђајев, руски православни филозоф, истиче: „Молитва није између Бога и света као нека неизбежна аутоматска сила, већ је лични однос који прекида и преурђује ток светских закона.“ Бог, као Личност, ствара свет у којем се може и треба молити, а ми можемо

одговорити на Његов позив да се повежемо с Њим, да делимо наше животе са Њим.

Молитва као израз Бога и човека у односу

Ана Крејн, теолог која се бавила хришћанском етиком, често наглашава да молитва, као један од најважнијих аспеката хришћанског живота, треба да буде одговорна и лична комуникација с Богом. Она није само пракса или ритуал, већ нешто што је у основи срж хришћанског постојања. Она каже: „Молитва је та која омогућава хришћанину да се интегрише у Божји план, да делује као активни учесник у Његовој вољи.“ Молитва нам омогућава да будемо активни учесници у Божјем делу, да будемо Његови сарадници у свету и да отворимо простор да Он делује у нашем животу.

Доктрина као основа и молитва као живот

Међутим, како се често види у савременим теолошким разматрањима, не може се говорити о истинској молитви ако не постоји дубока свест о томе ко је Бог. Без правоверне доктрине о Богу, молитва заправо губи свој смисао. Ако не разумемо да је Бог личност која није само део овог универзума, онда ће молитва остати тек неки бесмислен ритуал. „Без истинског разумевања Бога као Личности, молитва постаје обичај без значења,“ пише теолог Јован Зизјулас. Молитва није могућа ако не верујемо да је Бог тај који може да утиче на свет и који жели да буде у личном односу са нама. Важно је да хришћанин не буде само теоретичар своје вере, већ да живи у односу с Богом, да делимично постане молитва сама, животом, ставом и вољом.

Молитва као испит живота

Ако хришћанин не живи у молитви, ако не усмерава свој живот ка Богу и не чини молитву централним чином свог живота, онда се упушта у **материјалистички поглед на свет**. Како пише Алојзије Рупник, италијански теолог, „ако човек одбије молитву, он је

спреман да живи као да нема Бога, као да је свет само материјални процес који се одвија независно од његове воље.“

У овом контексту, молитва није само нешто што се изговара усмено; она је дубоки став који прелази из живота у живот.

Ако хришћанин не живи молитвено, не делује у складу са натприродним у садашњем животу, онда је он, иако верник, де факто сишао из своје вере и сместио се у столицу материјалисте.

Молитва није само формално изражавање вере, већ је срж живота верника. Да би молитва била истинска, мора бити у корелацији са нашим разумевањем Бога као Личности која није део универзума, већ је Творац који дели своју вољу са људима. Свака молитва је отворена комуникација с Њим, која не зависи од наше величине или позиције, већ од Његове милости и позива да будемо Његови сарадници у свету.

Уколико не живимо молитвено, ми живимо као људи који су изгубили из вида натприродну реалност која је центар нашег живота.

Неверовање као претварање хришћанства у ништа више од филозофије

Неверовање, или ако желимо бити прецизни, недостатак деловања у складу са својом вером, претвара хришћанство у ништа више од обичне филозофије. На први поглед, хришћанство свакако може бити и филозофија — али не рационалистичка у смислу да је заснована на људском разматрању, већ као одговор на питања која Бог сам нуди. Ми, као људи, нисмо започели процес откривања истине. Напротив, Бог нам је дао те одговоре. У том смислу, хришћанство је истинска филозофија — она која даје одговоре на питања која су не само филозофска, већ и дубоко егзистенцијална. Питања о нашем пореклу, нашем постојању и смислу живота. Као што Тома Аквински истиче: „Истинска мудрост се не односи само на интелектуално разматрање, већ и на познавање Бога који даје стварну истину о свему.“

Ова истинска филозофија није остављена само као теоретска или апстрактна дисциплина, већ је дата као практични водич за

живот — како можемо да живимо у свету који је Бог створио, као и како можемо да се припремимо за вечни живот.

Бог није дао хришћанство као неку апстрактну теорију која служи само као одговор на интелектуална питања о постојању. Он жели да нам говори о Себи не само као Творцу, већ као Оцу који нам открива како да живимо у стварном универзуму — универзуму који је видљив и невидљив у исто време. К.С. Луис пише: „Бог је створио свет да га разумемо не као апстрактну теорију, већ као реалност која се тиче сваког аспекта нашег живота.“ Хришћанство није само за живот после смрти, већ за овај живот — да нас учи како да делујемо у односу на стварност коју живимо.

Хришћанство као нешто више од теорије

Ако хришћани користе хришћанство само као средство за ментално прихватање истина које се односе на преображење и смрт, онда је то као да користе сребрну кашику као одвијач. Могуће је да понекад сребрна кашика може да послужи као одвијач, али она је створена за нешто потпуно другачије. На исти начин, ако хришћанин само теоријски разматра своју веру, али не живи у складу с њом, он користи нешто што му је дато за живот — као нешто што служи само теорији, али не и стварном делу. „Сребрна кашика за одвијач“ је метафора која указује на дубоку истину да ако је вера само апстрактни концепт, онда она не служи истинском животу. Бог није дао своје учење као неку врсту теорије или филозофије која ће нам служити само као интелектуални изазов. Он је дао своје учење као начин живота, као основни приступ свакодневним изборима и радњама.

Августин Хипонски је говорио: „Наша вера нису нека апстрактна разматрања, већ начин живота који се изражава у свим нашим поступцима.“ Ако користимо хришћанство као ствар за „духовну интелектуализацију“ без истинског живота по њему, онда се оно претвара у нешто што није више од рационалног разматрања и губи свој животни карактер.

Живот у неверовању, чак и као хришћанин

Али, да погледамо мало дубље у ствар: ако хришћанин који верује у Библију, практично седи у „столици материјалисте“, он се одваја од реалности која је природно укореењена у његовом постојању. Тај хришћанин живи као да универзум није оно што јесте — као да нема духовну димензију, као да није део Божје намере. Уместо да живи као човек који је свестан и видљивог и невидљивог света, он живи као да један део стварности не постоји.

Представимо сцену у млазном авиону. Тројица мушкараца седе заједно: један поред прозора, један поред пролаза, а трећи у средини. Онај поред прозора је паган који нема појма како авион лети и уплашен је када авион полети. Човек поред пролаза зна сваки завртањ, сваки механизам, он је инжењер који је пројектовао авион, али не верује у натприродно. Он разуме технички део авионског света, али не види духовну димензију универзума.

А шта је са хришћанином који седи у средини? Ако хришћанин каже да универзум има духовну димензију, али не живи као да је то истина, онда поступа као да зна мање од пагана. Он зна за димензију која је невидљива, али не живи као да је та димензија стварна.

Паган који се моли демонима може бити мање незнајући о стварности него инжењер који разуме само физичке законе, али не верује у духовну стварност. Како Сергеј Булгаков истиче: „Човек који познаје само једну страну стварности, не познаје је у њеној пуној димензији. Права стварност подразумева и духовну димензију, а не само материјалну.“ У овом контексту, паган који можда разуме више о духовном свету и свестан је натприродних сила, може имати дубље разумевање стварности од хришћанина који верује у те духовне истине, али их не прожима својим животом. Хришћанин који не живи у складу са својом вером, као да не разуме целокупну реалност у којој живи. Он остаје као инжењер који зна све о механизму авиона, али не разуме да је живот више од физичких закона. У том смислу, он је мање свестан

стварности него паган који је свестан и видљивог и невидљивог света.

Живети као да је духовни свет стварност

Неверовање није само интелектуални став, већ начин живота који нам одузима способност да заиста видимо и разумемо универзум у којем живимо. Хришћанин који не живи као да универзум има духовну димензију, живи као да је мање свестан стварности него онај који верује у духовне снаге, али не живи у складу с њима. Ако хришћанин не делује у складу са својом вером, он је као инжењер који разуме механизам, али не види дубљу стварност која је иза тога. Истинска вера и живот у вери захтевају више од интелектуалног сагласја — захтевају живот у складу са стварном природом универзума који је створен од стране Бога и који има и видљиву и невидљиву димензију.

Можда сада, кроз ову разматрање, почињемо да разумемо зашто у многим еванђеоским црквама често имамо осећај „прашине“, нереалности и апстракције. Један од кључних разлога, који морамо озбиљно размотрити, јесте да многи хришћани функционишу као да имају мање разумевања о универзуму него што паган зна. Овај феномен није ограничен само на неке појединце или цркве, већ представља дубљи проблем у великом делу савременог хришћанства. Фридрих Ниче, познати филозоф, написао је да „ако је Бог мртав, онда ће и човек изгубити сврху“. Када хришћанин живи као да универзум није оно што јесте — као да не постоји димензија изнад онога што видимо и можемо измерити — он пада у један облик менталне и духовне мртвости.

Тако, црква која није свесна те дубоке духовне реалности, постаје као музеј мртвих артефаката који представљају нешто што је некада било живо и стварно, али је сада, у великој мери, изгубило свој животни карактер.

Можемо се запитати: зашто црква постаје „музеј мртвих артефаката“? Један од одговора лежи у томе што верници живе као да су „премештени“ у неверовање. Док је духовна стварност и даље присутна теоретски, живот по вери није практикован.

Библијска истина је сада као нешто што се изводи као теорија, али не као животна стварност. Калвин је једном рекао: „Наши услови су тако слаби да истина може да буде само теоријска ако није дубоко укореењена у животу.“ Резултат тога је да се наша вера претвара у празне ритуале и апстрактне концепте, а не у живу стварност која трансформише наш поглед на свет. Бог није дошао да нам донесе теорије, већ живот — живот у изобиљу (Јован 10,10). Црква која не живи у складу са овим животом постаје као хладни музеј, где су сви симболи и приче о живој вери остали само као успомене на нешто што је некада било.

Резултат одсуства духовне стварности

Ако предавања која дајемо као наставници, као свештеници или као родитељи, буду дата као да седимо у „столици материјалисте“, 36 али је чудно што ће наши ученици, наша деца или наши верници осећати да нешто није у реду? Можемо тако наставити са црквеним животом. Можемо наставити да водимо евангелизацију и обављамо све ритуале, али ако живот по вери не израђује своје плодове, то ће бити као да преносимо теорију без духа, као да поново седимо у столици неверовања. С. Ј. Леви-Страус је указао да човек који не разуме дубоке духовне и природне законе, као да живи у неком другом свету: „Није довољно разумети ствари рационално, треба их и осећати дубоко у свом животу да би биле стварне.“

Наша деца ће гледати у нас и, на крају, почињу да се питају: „Па, сигурно постоји нешто веома нереално у томе што видим у животима свог наставника, свог свештеника и својих родитеља? али верујемо у све што говоримо?“ Ако седимо у столици неверовања, онда ће управо овај „празан облик вере“ бити нешто што ће наши потомци осећати као прекид у реалности и дубоком искуству вере. Мартин Хајдегер у својој филозофији наглашава да ако човек не живи у складу са истином света, он ће бити „заглављен у техничком и рационалном систему“, те ће изгубити способност да разуме дубоке истине живота. Тиме, ми, као хришћани, можемо пасти у исту замку — да само

рационализујемо веру, али да не живимо као да је та вера стварна и садашња.

Иза прашине ка живој вери

Како можемо поново вратити живу веру у наше цркве, породице и животе? Одговор лежи у поновном разумевању и прихватању да хришћанство није само теоријски систем већ начин живота који укључује сваки аспект наше стварности. Томас Мертон је рекао: „Вера није веровање у ствари које не видимо, већ у разумевање да је свет створен од Бога који је истовремено видљив и невидљив.“ Ако живимо као да је овај свет само природни механизам, као да је само материјалан, ми не живимо истину, већ само теорију. Неверовање у духовну стварност свуда око нас, без истинског живота у складу са тим, доводи до не само апстрактне вере, већ и апсурдног живота који у крајњем резултату губи стварну снагу.

Када хришћанин не живи као да је духовни свет стварност, онда је као инжењер који разуме све о авиону, али не види да је авион део много веће мреже која укључује небеске законе и натприродне силе.

Бог је створио универзум, и ми смо Његова слика и прилика, створени да будемо свесни духовног и материјалног света који нас окружује. Само када хришћанин живи у складу са овом дубоком истином, онда ће његова вера бити жива и дубока, а не само теоријска.

Вера без живота је празна и неостварена. Она остаје као музеј мртвих артефаката. Ако не живимо као да је духовни свет стварност, онда наша вера није више вера, већ само пука теорија. Како хришћанин може заиста живети ако не прихвата универзум у свим његовим димензијама, како духовним, тако и материјалним? Вера мора бити активна и дубоко укореењена у животу. То није теорија, већ живот који преноси Божју стварност на све аспекте нашег постојања.

Вера без живота је празна и неостварена. Она остаје као музеј мртвих артифаката. Ако не живимо као да је духовни свет стварност, онда наша вера није вера већ пука теорија.

ВЕРА БЕЗ ЖИВОТА: ТЕОРИЈА ИЛИ СТВАРНОСТ?

мр Петар Петровић

Лектура и корекција текста
Александра Угрин

Припрема и штампа
Сору Land doo, Београд, 2025

Издавач
Удружење за очување културног наслеђа Амбасадор, Стара Пазова
www.anglican.rs

Београд, 2025

ISBN 978-86-82442-11-0

Тираж
500

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

27-42

ПЕТРОВИЋ, Петар, 1980-

Вера без живота : теорија или стварност? / Петар Петровић.
- Стара Пазова : Удружење за очување културног наслеђа
Амбасадор, 2025 (Београд : Сору Land). - 37 стр. ; 21 cm

Тираж 500.

ISBN 978-86-82442-11-0

COBISS.SR-ID 169188105

ВЕРА БЕЗ ЖИВОТА: ТЕОРИЈА ИЛИ СТВАРНОСТ?

Вера је темељ духовног живота, она је енергија која покреће и обликује сваког појединца. Међутим, постоји опасност да вера постане пука теорија, интелектуална идеја без стварног утицаја на свакодневни живот. Као што је речено у наслову, вера без живота је празна и неостварена, она постаје само скуп сувишних догми и ритуала, као 'музеј мртвих артефаката'. На овај начин, вера губи своју праву вредност и смисао, јер не доноси никакву унутрашњу трансформацију нити утиче на начин на који живимо.

Вера би требало да буде много више од пасивног веровања у одређене идеје; она мора да се манифестује кроз конкретна дела, кроз начин на који се опходимо према себи и другима, кроз наше изборе и поступке. Ако не живимо као да је духовни свет стварност, ако наше понашање није у складу са оним у шта верујемо, тада наша вера није стварна вера, већ само празна теорија. Такве вера није способна да нас измени, да нас усмери ка дубљој истини, јер остаје на нивоу апстрактних уверења, а не на нивоу стварног искуства.

Вера мора бити жива, мора бити присутна у сваком тренутку нашег живота. Ако верујемо у љубав, љубазност и саосећање, то се мора видети у нашим поступцима. Ако верујемо у истину, тада ћемо тежити да живимо искрено, без обзира на околности. Наша вера постаје права тек када постане водич за наше свакодневне изборе и поступке, када се интегрише у нашу свакодневну реалност, а не остаје изолована у свету теорија и апстрактних размишљања.

Зато, вера није само идеја коју носимо у себи: она је снага која нас покреће да живимо у складу са духовним вредностима, да стварамо свет у којем вера постаје живот. Само тада она постаје остварена и стварна, а не музејски експонат.

ISBN 978-86-82442-11-0

Амбасадор